

Пам'ятайте
про
Україну!

СВОВОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК ХСІІІ. Ч. 64.

ДЖЕРЗІ СІТІ і НЬО ЙОРК, СУБОТА, 5-го КВІТНЯ 1986

ЦЕНТІВ 25 CENTS

JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 5, 1986

№ 64.

VOL. XCIII.

В Торонто відбудеться конференція українських батьків

Торонто. — Тут відбудеться в суботу, 19-го квітня, перша конференція українських батьків, влаштована Шкільною радою Торонто і Українським зв'язковим Комітетом до Шкільної ради в справах освіти. У цій першій того роду конференції, що буде проходити цілий день, заплановані семінари і дискусії на такі теми як стандарти і дисципліна, системи освіти, навчання української мови, поворот до "основ", школа і суспільне оточення, навчання про політ, які відносяться до української громади. Конференція організована батьками для батьків для обміну думками в справах навчання українських дітей.

У Філадельфії відбудеться вечір „Там і тут“

Філадельфія. — Імпрезовий комітет Українського Освітньо-Культурного Центру у Філадельфії влаштує вечір сатири і гумору під назвою „Там і тут“. Перший раз у Філадельфії виступлять мистці української сцени Ганна і Зіновій Марини. Обоє вони прибули недавно з України, де працювали у Львівському театрі легкого жанру і з тим театром роз'їжджали по всіх частинах України. У їхньому репертуарі багато пісень і гумористичних діалогів з життя українців, по обох боках океану.

Г. Кошарич матиме виставу в Едмонтоні

Едмонтон, Альта. — Виставка мисткині Г. Кошарич відбудеться тут в приміщенні МекКей Галл, 10425 — 99-та авеню, в дні 18-20-го квітня ц.р. Відкриває виставку і представляє мисткиню суддя Р. Л. Дзенік у п'ятницю, 18-го квітня в год. 7:30 вечора. Організує виставку Софія Скрипник. На виставці глядачі побачать 36 картин та 100 писанок Г. Кошарич. Мисткиня роджена в Україні, студіювала мистецтво у Венесуелі і сьогодні завершує студії в Конкордії університеті в Монреалі. Вона найбільше послуговується олією і акрилом, присвячує деякий час мистецькому писанню писанок. Мала ряд власних виставок у Монреалі, Оттаві, Торонто, Кіченері. Її твори були виставлені на збірних виставках організованих різними мистецькими групами.

ІНФОРМАЦІЙНИ СХОДИНИ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Нью Йорк. — Інформаційні сходи в справі будови нового приміщення для Українського Музею відбудуться в неділю, 13-го квітня, о.р., о.г. 1:30 по полудні, тут у великій залі школи св. Юра, при 215 Схід 6-та вул. В програмі будуть інформаційні голови, планів архітекта та збіркова кампанія.

Фільм „Жнива розпачу“ збирає міжнародні нагороди

Джерзі Сіті Н. Дж. (О.К.). — Ми вже не раз писали про фільм „Жнива розпачу“ та про цей шоразширший за час популярності, як він здобуває на міжнародному форумі. Це і було цілком окремою комітету, що створився в Канаді саме для випродукування і поширення фільму про Великий голод в Україні серед не-української публіки.

Трофеї фільму „Жнива розпачу“.

Як відомо, прем'єра фільму, що його виконали відомі фільмари Славко Новицький і Юрій Луговий, відбулася в жовтні 1984 року у Торонто. Від того часу промінуло майже півтора року, в якому активний Комітет Дослідження Голоду в Україні проробив велику роботу. Фільм, оригінально в англійській мові, перероблено також на французьку мову, а тепер працюють над еспанською версією, яка буде призначена для Південної Америки. Але найбільший успіх цього документального фільму в тому, що його показали на різних міжнародних фільмових фестивалях в ЗСА, Канаді та в Європі і саме на цих фестивалях він здобув призначення і нагороди. Досі фільм „Жнива розпачу“ отримав такі трофеї, нагороди і визнання: Першу нагороду на Міжнародному фестивалі 18-28-го квітня 1985 року у Густоні, Тек. в категорії полі-

тики, урядових і світових відносин. Визнання на Стразбурзькому міжнародному фестивалі у Франції у квітні 1985 року. Журі, зложене з визначних фільмових критиків, призначав на цей фестиваль до висвітлення тільки найкращі в їхньому осуді фільми року і цим їх визріло. В 1985 році одним із висвітлених фільмів був фільм „Жнива розпачу“. Визнання на Нью-Йоркському фільмовому фестивалі у Лінкольні Центр в часі від 27-го вересня до 13-го жовтня 1985 року. На цей фестиваль окреме журі з фільмових критиків призна- чило до висвітлення тільки ті фільми, які в його огнищі є найкращі. Поміж ними фільми в ділянці докумен-

Українські писанки на американських картках

Джерзі Сіті, Н. Дж. — В крамницях, де продають картки на кожну нагоду, перед Великднем появилися три картки відомої американської фірми „Америкен Грітінг“ із відповідними серійними числами, прикрашені кольоровими знімками українських писанок. Одна з карток ще має полтавську вишивку із вирізанням. В цілому, однак, помімо гарного технічного виконання, картки мають звичайні віршовані великодні побажання англійською мовою і ані одним словом на картках не сказано, що ці писанки та вишивки українські. Серійні числа карток 100 "E" 0201 — 3 "D", 150 "E" 0201 — 2 "B".

В Нью Йорку помер артист М. Яблонський

Нью Йорк. — В четвер, 3-го квітня 1986 року, тут несподівано помер на удар серця Михайло Яблонський, актор, співак, режисер, аранжер різних оперних вистав, член Українського Оперного Ансамблю в Нью Йорку, народжений 8-го листопада 1932 року, в Золочеві, Україна.

Панахиду правились у п'ятницю, 4-го квітня, о.г. 7-й вечора в похоронному заведенні Сетка, при 213 Бедфорд авеню в Брукліні. Похорон в суботу, 5-го квітня, о.г. 9-й рано до церкви св. Духа при 160 Норт 5-та вулиця в Брукліні, а потім на український католицький цвинтар св. Духа в Гемтонбургу, Н. Й.

Чотири Округи УНСоюзу матимуть Річні збори

Джерзі Сіті, Н. Дж. — Організаційний Відділ УНСоюзу інформує, що в четвер, 10-го і неділю, 13-го квітня, о.р., чотири союзові Округи відбудуть Річні збори. Ньюйоркська Округа, яка об'єднує 30 відділів, що разом нараховують понад 4,000 членів, відбуде свої наради в четвер, 10 квітня, о.г. 6:30 вечора в залі Українського Спортивного Осередку при 122 Друга авеню в Нью Йорку. Округу очолює Микола Хоманчук, а почесним головою є д-р Іван Філіс. Екзекутивний Комітет під час наради буде репрезентувати Уляна Дя-

писанки вміщені на тлі полтавської вишивки, коштують 1,50 дол., дві інші, трішки менші розміром, продають по доларові.

На одній з карток, поміж стилізованими українськими зображеннями писанок, є такі, які ані добром барв, ані звором не є правильні, а правдоподібно стилізовані теми, що тепер вивчили від українців писанки писанок.

Читачі можуть писати до фірми „Америкен Грітінг“ із запитом, чому промовчано про походження цих писанок і вишивок, якими користуються. Серійні числа карток 100 "E" 0201 — 3 "D", 150 "E" 0201 — 2 "B".

Залишив в жалобі дружини Лесю, сина Михайла і Ярослава, маму Евдокію, сестру Геню з родиною та інших членів родини, як також велику українську спільноту, для якої віддано працював.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР ВІДКЛИКАЛИ

Нью Йорк. — Управа Літературно - Мистецького Клубу інформує, що літературний вечір письменниці Ірини Дибко-Філіпчук відбудеться у вівторок, 12-го квітня, о.г. 7-й рано до церкви св. Духа при 160 Норт 5-та вулиця в Брукліні, а потім на український католицький цвинтар св. Духа в Гемтонбургу, Н. Й.

чук, головний касир. Філадельфійська Округа, яку очолює Петро Тарнавський, матиме свої Річні збори в неділю, 13-го квітня, о.г. 2-й по полудні в залі власного Дому при 5004 Н. Олд Йорк, Філадельфія. Та Округа, як і 22-го чемпіон в родині всіх союзових Округ, об'єднує 40 відділів, які разом нараховують біля 7,000 членів. Головний Уряд під час наради будуть репрезентувати д-р Іван Філіс, головний президент, Степан Гавриш, головний організатор, д-р Богдан Гнатюк, головний контролер, і Василь Пастушок, головний радний.

Округа Клівлендська, яку очолює мгр Василь Ліщинський, буде мати Річні збори в неділю, 13-го квітня, о.г. 4-й по полудні в залі Митрополита Андрея Шептицького при 5720 Стейт Ровд, Парма, Огайо. Округа об'єднує 20 відділів, що разом мають 2,700 членів. Головний Уряд під час наради будуть заступати Глорія Пашен, заступниця головного президента, і проф. Тарас Шмагала, головний радний.

Також у неділю, 13-го квітня, буде мати свої Річні збори Балтиморська Округа, яку очолює мгр Богдан Янінський. Наради відбудуться о.г. 2-й по полудні в залі дому „Самопоміч“, при 239 Савт Бродвей у Балтиморі. Головний Уряд під час наради будуть заступати Євген Іванців, головний радний.

Під час наради у згаданих Округах, в першу чергу, будуть звіти членів управ та контрольних комісій, дискусії над звітами, а відтак вибір керівних органів на біжучий рік. Дуже важливою справою під час наради буде обговорення та схвалення плану праці, а головню організаційного в передконвенційному часі, а саме: придбання 1,500 нових членів до 31 Конвенції. Ця мета буде досягнута лише тоді, коли всі обрані делегати по своїх можливостях придбають по кілька нових членів. Новообрані управи Округ також будуть радити (Закінчення на стор. 4)

Нові методи терористів зацікавили поліцію

Атени, Греція. — Підкладання бомби на покладі літака Боїнг-727 американської повітряної лінії TWA, який летів по лінії Рим-Атени-Каїр, викликав міжнародне зацікавлення поліції цих чинників, бо, як тепер виявилось, бомба не вибухнула в багажному відділі, як раніше припускали, а у відділі пасажирів, правдоподібно під сидінням 10-ї. Згідно з поясненням міністра внутрішніх справ Італії, який вміччасі отримав більш докладні інформації від поліції і державної служби безпеки, на цьому місці сиділа ліванська терористка під прізвиськом Мей Мансур з йорданським паспортом, яка пізніше пересіла на інший літак, який летів до Бейруту. Міністер Оскар Людіжі Скальфаро, не входячи в деталі цього випадку, бо ще далі ведеться слідство в цій справі, думає, що це вона підклала під сидіння бомбу, яка на висоті 10,000 футів вибухла, виврала в літаку діру і „висмокотала“ чотирьох осіб, які, очевидно, загинули. У поранила дев'ять інших осіб.

Американські чинники скептично прийняли заяву італійського міністра, але грецька і єгипетська поліція прийняли це частинне пояснення поважно і почала систематично розглядати та аналізувати цей випадок, який вони, і поліція в інших

країнах світу, вважають дещо іншою методою терористичної активності ліванських і палестинських терористів, які почали працювати дуже вишукано при мінімальних страхах в людях і матеріалі. Без сумніву терористи сподівалися, що пілот згаданого літака не дасть ради приземлитися літак і врятувати решту пасажирів. Усіх пасажирів на літаку було в тому-часі 121. Капітан, попросивши дозволу у грецьких властей, приземлив зручності літак на летовищі Еллінікон.

У Санта Барбара в Каліфорнії, де тепер перебуває президент Роналд Реген, офіційні речники Уряду ЗСА заявили, що вони радше хочуть думати, що атенат підготували люди лівійського диктатора полковника Мухаммара Каддафі, який згаданий стоїть за кулісами міжнародного варварського тероризму. Як відомо, Каддафі такий першого дня після випадку, заперечив, що це з його наказу і його люди виконали атентат.

Ізраїльський прем'єр-міністр Шімон Перез заявив у Вашингтоні, що він не бачить пов'язаності бомблення із зударом американської Шостої флотії з лівійськими літаками. Далше слідство цього випадку ведеться.

У СВІТІ

ПОНАД 24,000 ФІЛІППІНЦІВ повенулися до праці в американській морській базі в Субік Бей, а лідери профспілки, підписавши тимчасовий трирічний договір, задоволені своїми досягненнями і підтримкою робітників під час 13-денного страйку. З другої сторони, американські керівники бази можуть розпочати тепер нормальну працю, частинно припинену в часі відсутності робітників.

ГАЗЕТА „НЬО ЙОРК ТАЙМС“ повідомила у числі з 3-го квітня ц.р., що центральноамериканська країна Гондурас ніколи не почувалася загроженою нікарагуанськими збройними силами і переходом сандіністі гондураського кордону в погоні за антикомуністичними повстанцями. Навпаки, один з гондураських речників, прізвиська якого не називався в інформації, заявив, що Гондурас збирався вести переговори з офіційним урядом Нікарагуа про врегулювання кордонів і наявності в Гондурасі баз повстанців. Він підкреслює, що Адміністрація президента Роналда Регена, правдоподібно для інших цілей, використала цей малий епізод і постаралася, щоб він став „головною дипломатичною кризою“. Ця заява суперечить іншим подібним заявам речників Державного департаменту ЗСА, — пише газета, „президент“ інформацію якої напевно використав соювська пропагандивна машина, — кажуть політичні спостерігачі.

В АМЕРИКАНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ і військових колах існує надія, а навіть переконання, що відплаті акції Шостої флотії ЗСА проти Лівії можуть стати спонукою для усунення полковника Мухаммара Каддафі від влади, бо вже раніше ходили чутки про існування в Лівії групи старшин, які не погоджуються з його небезпечною політикою і планованими терористичними акціями. Крім того, ефективність американської зброї, зокрема ракет і літаків, які брали участь в акціях проти лівійських кораблів і прибережних вистрілів ракет біля затоки Сідра, повинні переконати лівійських високих старшин, що Москва продає Лівії перестарілу зброю за великі гроші.

ЄПІСКОП ДЕЗМОНД М. Туту з Південно-Африканської Республіки знову звернувся до багатьох країн світу продовжувати робити тиск на уряд білої меншости в ПАР і стосувати економічні санкції, які, мовляв, в минулому приносили користі і були переконуючим аргументом для урядових відповідальних речників. Не зважаючи на закінчення війнякового стану і зменшення тиску війська і поліції на чорних і мішаних громадян, до цілковитого зрівняння їх з білими є ще дуже далеко, — каже Єпископ Туту.

ТОДОР ЖІВКОВ, президент Болгарії і перший секретар комуністичної партії, вголосуючи головну промову на з'їзді компартії, заявив, що Болгарія знаходиться на шляху до завершення індустріалізації і що модерна технологія, правдоподібно соювська, допоможе тій сателітній країні дивинитися на вищий рівень господарського життя. Свого часу соювський лідер Михайл Горбачов, відвідуючи Болгарію, критикував тамошніх господарників. За занедбану індустрію і економіку взагалі полетіли зі своїх високих посад сотні болгарських функціонерів.

ПРЕСОВЕ АГЕНТСТВО Ройтерса інформує з Відня, що Світовий жидівський конгрес опублікував більше обвинувачуючих матеріалів проти колишнього генерального секретаря ОН, а тепер кандидата на президента Австрії Курта Вальдгайма, який нібито був під час Другої світової війни офіцером військової розвідки і тим самим ніс співвідповідальність за виселення грецьких жидів до гітлерівських концтаборів за знищення багатьох тисяч юдеїв в Сербії. Сам Вальдгайм і його прихильники заявили, що нові „документи“, які були рівночасно опубліковані в ЗСА, ітчою нового не докують. Крім того Вальдгайм привітав ініціативу жидівських організацій, щоб існуючу документацію переслати на адресу теперішнього президента Австрії Рудольфа Кіршшгера. Прихильники Вальдгайма, зокрема виборці, які його підтримують, заявили, що було б краще, якщо б жидівські організації не вмішувалися у внутрішні справи Австрії.

СССР ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ АМЕРИКАНСЬКИХ КОРАБЛІВ В ЧОРНОМУ МОРІ

Москва. — Московська газета „Правда“, орган Центрального Комітету КПСС продовжує помішувати протестні нотатки проти присутності американських кораблів в Чорному морі і нібито порушення територіальних вод СРСР. В числі з 20-го березня „Правда“ знову надрукувала інформацію пресового агентства ТАСС про те, що два американські „шпигунські кораблі“ наблизилися на півдні до Кримського півострова і цей випадок, як пояснювали пізніше у Пентагоні і Державному департаменті ЗСА, не був ані провокаційним, ані шпигунським.

Очевидно, „Правда“, як також інші засоби масової інформації СРСР, зручно використовують свободу західної демократичної преси, яка подає точні і вірні інформації не тільки про цей, але також про всі інші випадки та події світового і внутрішньоамериканського значення. В цьому конкретному випадку „Правда“ використала майже повністю інформацію із щоденника „Нью Йорк Таймс“, на який вона покладається, пишучи, що порушення американськими кораблями кордонів Соювського Союзу було заплановане в рамках чер-

гової широкою шпигунської операції ЗСА проти СРСР на зарядження Пентагону. Одною з цілей заздалегідь запланованої акції було зібрати якнайбільше інформації про Соювський Союз і його збройні сили.

У зв'язку з цим шпигунським завданням, — пише „Правда“, — на обидвох кораблях були закладені спеціальні підслухові і фотографічні прилади, які мало облеглили обслузі кораблів зібрати потрібні ім інформації про розташування соювських воєнних і торговельних кораблів у прибережних водах Чорного моря. Офіційні речники ЗСА заявили пізніше, що головне зарядження для згаданих кораблів вишло з головної квартири воєнної флотії за відомою і згодою секретаря Департаменту оборони Каспера Вайнбергера.

Продовжуючи цитувати „Нью Йорк Таймс“, соювська газета пише, що також маневри американської Шостої флотії в Середземному морі були потрібні Адміністрації президента Р. Регена для збільшення фондів на озброєння, тобто збільшення воєнного бюджету на черговий фінансовий рік.

В АМЕРИЦІ

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони ЗСА Каспар Вайнбергер, виступаючи в Сенаті в об'єднаному американсько-південнокорейському комітеті безпеки, сказав, що З'єднані Стейти Америки не зменшать кількості своїх військ в Південній Кореї і що 40,000 американських воєняків будуть перебувати в цій країні стільки, скільки корейський народ вважатиме за потрібне. У своєму виступі К. Вайнбергер підкреслює, що був час, коли справа захисту незалежності Південної Кореї цілком залежала від З'єднаних Стейтів Америки. Тепер, сказав він, оборона промислової Південної Кореї зміцніла настільки, що підтримка ЗСА стала мінімальною. Секретар Департаменту оборони ЗСА побував на базах американської армії в районі демілітаризованої зони.

БАГАТО АМЕРИКАНСЬКИХ туристів, наляканих збільшенням кількості випадків міжнародного тероризму, а також спадом вартості долара, відмовляються від запланованих туристичних поїздок в країни Європи і Близького Сходу і вибирають Південну Америку або туристичні місця в самих З'єднаних Стейтах Америки. Цілковитим несподіванням збільшилася кількість поїздок американських туристів до країн Східної Європи і Соювського Союзу. В цих країнах відзначається брак доларів і в той же час там не було вчинено великих терористичних акцій. Туризм в країнах, які найчастіше відвідують американці, понів значні втрати. На зменшення кількості американців, які їдуть до Європи і на Близький Схід, вплинула також рекомендація Державного департаменту політичним діячам стриматися від таких поїздок або відкласти їх на невизначений час.

АМЕРИКАНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ військова допомога цивільних осіб, до якої входять колишні старшини, оголосила, що надасть допомогу борцям за свободу в Анголі. В розмові з репортерами керівник організації колишній полковник Лі Тіппен сказав, що його організація в минулому році надала допомогу нікарагуанським борцям за свободу у висоті 4 міль. дол. Всі гроші були зібрані як добровільні пожертви. За словами Л. Тіппена, справа про допомогу англійським патріотам, які борються з комуністичним урядом, буде вирішена під час зустрічі з представниками англійських партизанів Голденом Роберто, яка має відбутися в Мемфісі, Тенн.

МІСЬКІ, СТЕЙТОВІ і федеральні слідчі комісії вже кілька місяців ведуть розслідування корупції в ньюйоркських управліннях, агенціях і бюрох. Досі обвинувачення були висунені проти чиновників, зв'язаних з бюром в справах боротьби з порушенням правил паркування авт. Цими днями мангеттенський окружний прокуратор Роберт Моргентав обвинуватив в хабарництві Джана МекЛафліна, який очолював систему ньюйоркських міських шпиталів. Дж. МекЛафліна обвинуватили в тому, що він взяв хабар у висоті 150,000 дол. від медичної консультативної компанії, яка відтак отримала високоплатні контракти від міста.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА ЗАПЕРЕЧЕННЯ багатьох високопоставлених чиновників Пентагону, директор Сі-Ай-Ей Вільям Кейсі наказав змінити систему спостереження за підземними виробуваннями ядерних пристроїв у Соювському Союзі. Ці зміни дадуть змогу більш точно визначити силу вибухів і мати точніші докази того, чи порушує Соювський Союз встановлену межу їх потужності. Американські вчені кажуть, що при виробуванні ядерних пристроїв на соювському полігоні утворюються сейсмічні хвилі значно більшої сили, ніж при виробуваннях, які проводяться в Неваді.

В ОПУБЛІКОВАНОМУ цими днями звіті Крайового бюра перепису, в президентських виборах 1984 року взяло участь 60 відсотків американців віком від 18 років і вище, що свідчить про збільшення активності виборців у З'єднаних Стейтах Америки. Бюро перепису відзначає, що, починаючи з 1964 року, активність виборців увесь час зменшувалася. У виборах 1980 року взяло участь лише 59 відсотків управнених виборців. Хоч збільшення на один відсоток і незначне, але треба підкреслити, що збільшення було перше за 20 років.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
 UNA members: \$7.50 — 6 months, \$15.00 — 1 year. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to "Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Культобмін поширюється

Адміністрація президента Рональда Регена вирішила поширити культурні й наукові обмін також на сателітні країни Східної Європи, з чого скористають тільки комуністичні країни, а З'єднані Штати Америки будуть змушені витратити астрономічні суми на збільшення службовців ФБІ, завданням яких буде слідкувати за додатковими агентами Москви і її „альянтів” в Америці.

За два тижні до Праги в Чехо-Словаччині поїде Розанна Л. Риджвей, асистент державного секретаря для європейських справ, щоб там підписати з комуністичним урядом, найвірнішим Москві, новий договір про культурну й наукову виміну. Договір відкриє для Чехо-Словаччини двері для висилки до ЗСА багатьох мистецьких одиниць і екіпи науковців. Таку нагоду Чехо-Словаччина мала тільки перед Празькою весною, тобто перед союською інвазією в 1968 році.

В тому самому часі офіційні речники Адміністрації повідомили, що Уряд ЗСА застановляється над поширенням такої ж культурної виміни з Польською Народною Республікою, що означає також знесення всіх економічних санкцій проти Польщі, які були накладені після проголошення воєнного стану в 1981 році і ліквідації вільної робітничої профспілки „Солідарність” урядом Войцеха Ярузельського. Минулого місяця Варшаву відвідав Волтер Стоссел, колишній заступник державного секретаря ЗСА і амбасадор в Польщі. Державний секретар Джордж Шульц вислав Стоссела із спеціальною місією до Польщі, щоб він там на місці перевіряв можливість відновлення культурних й наукових зв'язків між Польщею і ЗСА.

Після розмови з першим секретарем комуністичної партії і президентом В. Ярузельським та примасом Польської Римо-Католицької Церкви кардиналом Юзефом Глемпом, В. Стоссел полетів до Риму і там був прийнятий Папою Іваном Павлом II на спеціальній довшій аудієнції. Пізніше появились інформації, що він і Папа також заторкували справи поглиблення зв'язків ЗСА з Польщею.

На черзі буде правдоподібно Болгарія, яка веде досить холодну у відношенні до ЗСА політику, пристосовуючись до офіційної лінії Москви, але з болгарської столиці сигналізують бажання болгарів навізати із ЗСА культурну й іншу виміну. Румунія і Мадярищина, також члени Варшавського Пакту, вже віддавна втілюються більшою свободою в ЗСА і економічними користями. Все це й інші справи були обговорені між президентом Р. Регеном і союським лідером Міхаїлом Горбачовим в Женеві на так званій вершинній конференції. Дж. Шульц особисто відвідував в грудні минулого року Мадярищину і Румунію, щоб підкреслити прихильність ЗСА до цих двох комуністичних держав.

Немає сумнівів, що Москва і її сателіти відповідно використовують теперішню ситуацію культобміну для поширення не тільки своєї культури, але також своєї пропаганди проти Америки.

Юліан Мовчан

СУЧАСНА УКРАЇНА ОЧИМА ТУРИСТА

II.
 Ще один клясичний приклад союського „гуманізму” та „ліквідування за людиною” навіть чоловік Олена — інж. Василь Хмільяк. Прибувши до цієї самої Одеси, він подібно де вишестаданій Марії в Києві, так само конче хотів відвідати свою понад 80-ти річну маму, яка, на жаль, мешкає не в Одесі, а в не так далекому місті Миколаїв. Та біда знову була в тому, що пан Василь не мав офіційного дозволу на поїздку до Миколаєва. Всякі докази, що у зв'язку з недавнім атакосерцем його матері для неї було б дуже небезпечно їхати з Миколаєва до Одеси відвідати свого сина, якого вона не бачила вже багато років і якого, правдоподібно, вже більше ніколи не бачитиме, не переконали кагебіських „гуманістів”. Не залишилося нічого іншого, як другим її синові, який живе в Україні, ризикуючи життям старої і немічної матері, привезти її з Миколаєва до Одеси і таким чином уможливити ще раз побачити з своїм сином. При цій нагоді хотілося б запитати теперішнього „вождя народів СССР” — таваріща Горбачова — якщо вищеподані кілька випадків є те, що він називає „союським гуманізмом” та „гуманістичним ставленням до людини” — то що тоді у вашому розумінні є негуманізмом?

При цьому варто ще додати, що коли мати інж. Хмільяка дісталася до свого сина в готелі, зайшла потреба знайти для неї бодя на одну ніч ліжко в готелі. Виявилось, що ліжка чи місця для неї „не було в готелі”. Не залишилося нічого іншого, як матері лягти на ліжко сина, а син змушений був біля неї лягти спати на підлозі...

Цікаві й незабутні враження в наших туристів залишилися після відвідання Ялти — курортного міста, куди залюбки люблять їздити „атдихать” союська буржуазія.

Автори статті — однак не поділяють тих міркувань, тому що, на їх думку, не можна здобути самостійності, приспавши чужині наглядати. Вони вважають, що тільки збройний протест уярмлених народів — принесе політичні і моральні удари їхній диявольській системі.

Спроби видістатися з-під союського поневолення увінчаються успіхом лише тоді, коли поневолені народи Східної Європи разом виступлять проти спільного ворога. Росіяни в сфері їх впливів за всяку ціну стараються не допустити до співпраці поневолених народів, щоб у них не зродився дух солідарності. Авторі статті звертаються до народів — об'єднати всі свої сили, щоб якнайкраще звільнитися себе від домінації союсько-комуністичної системи. Йдеться про це, щоб не тільки усунути зло, але забезпечити себе перед злом, яке може загрожувати майбутньому. Але не те, щоб створити таку будучність, щоб при збудованні своїх прав, ми розрохували тільки на свої власні сили, а не на милосердя інших. У світовому укладі Східна Європа повинна стати осередком такої сили, щоб збудити протест, а не апетит на її поневолення.

Автори статті вірять, що поміж поневоленими народами існує велике бажання, щоб створити таку спільноту, яка б була авангардом у побудові спільноти вільних народів, яка, здобувши незалежність, далі творила родину народів, в якій на зразок народів Західної

Володимир Я-ів

СПРАВИ ПОНЕВОЛЕННЯ НАРОДІВ СХІДНОЇ ЄВРОПИ В ПОЛЬСЬКІЙ ПРЕСІ

Європи не буде домінуючих і поневолених, не буде експлуататорів і експлуатованих. Бож тільки така спільнота, виволодана з-під союського поневолення і маючи повну свободу на політичному в стосунках міжнародних, може відкрити перспективу з'єднання і піднесення престижу цілої Європи, сьогодні роздертої і упокореної.

Уярмлени народи повинні з'єднати свої сили не тому, щоб загрожувати іншим, але тому, щоб ніхто не загрожував; не тому, щоб панувати над іншими, але тому щоб ніхто не панував над ними. Сьогодні настав час кризи в союській системі, наближається упадок полянської Європи, а причиною цього стану є система більшовицька, яка накинута поневоленням народам не виправдала себе. Ця система стрічається з частими спротивами і бунтами і тут скучуються дві сили — бунт проти союської панування і спротив комуністичній системі. Російська домінація не уступає сама, і тому єдиною тут альтернативою є далі боротися, щоб досягнути остаточної цілі — незалежності від комуністичної Москви.

Деякі політики сугерують, щоб залишити змаган-

ня за самостійність і чекати на спротив росіян, які самі живуть в тій системі, і які колись постануть проти цієї нелюдської системи. Авторі статті перестерігають перед такою стратегією, не тому що нічого доброго не можна сподіватися від поневолювачів, але тому, що важче є рахувати на спротив нагладців, які можуть принести неволю в іншому виді. Авторі стверджують, що деякі народи з обширу Східної Європи живуть у неспокійні одиниці, але створилися на протязі віків. Винуватим за цей стан сусідських взаємовідносин несе польський наріп — кажуть автори.

Підпільні організації в Польщі закликають поневолені народи до єдності і то не тільки в їхніх окупованих країнах, але також закликають до єдності на еміграції. Вони вважають, що народи Східної Європи ледве не тільки спільні політичні інтереси, але також глибша пов'язаність, якою є християнство, як моральний фундамент західної цивілізації, — спільний для народів Східної Європи. Християнство для цієї частини Європи є не лиш моральним символом спільної минувшини, але головною чинником у боротьбі

за релігійні права, за людську і національну гідність. Ці, Богом дані права, повинні бути респектовані в будучині, за які розгріється затяжна боротьба, — за це, чи народи Східної Європи стануть спільнотою народів, чи розбитими відокремленими стадами...

Маріво комунізму, яке виділило в Європі, можна сказати, проминуло, а демократичні ідеї Західної Європи поширюються тепер по країнах з комуністичними режимами. На підставі звідомлень політичних аналітиків Західної Європи, — можна сказати, що комуністичні партії на цих обшарах підпадають. Про ці проблеми, які заіснували в комуністичних партіях Західної Європи, згадує Джеймс М. Маркгам, у своїй статті, що появилась в „Нью Йорк Таймсі” 3-го лютого ц.р. під наголовком „Криза серед західних комуністів”. Автор статті покладається на ствердження колишньої комуністки, члена комуністичної партії Франції — Джан Елленштайн, яка каже, що партія французьких комуністів втратила підтримку в народі, а спад в членстві вона вважає зловисним раком, який знищить організм організації.

На підставі вищеподаних і обговорених питань, у зверненні підпільних організацій, можна сказати, що будучність не належить до тих, які нахилиються світові гандям неволі, а до тих, які готові боронити свою свободу, свої національні і людські права.

Орест Корчак-Городський

ФІНАНСОВА СИЛА — ПОЛІТИЧНА СИЛА

дирекція на Загальних Зборах звітвала про осягнення одного мільйона. Хоч членів кредитівки — коли читачі американської преси привикли було до слова мільйон, бо не раз читали про мультимільйонні фінансові успіхи деяких фінансових чи індустріальних підприємств, то все ж таки той перший мільйон був гордістю громади. Це був наявний доказ, що громадяни знали вартість осягнення і доцільності, „бізнесові” здібності дифекції, яка вміло робила не тільки інвестиції, але і приходила з так потрібного фінансового допомогою у виді позичок для своїх членів та датків на громадські потреби.

Згадак про цей мільйон — це приємний спогад минулого. За першим мільйоном пішли далі — сьогодні, без спеціального захоплення отримуємо нові „мільйонні” успіхи.

Розуміємо, що з ростом кредитівки-каси зросло число працівників і технічне вивінування. Сьогодні компютери стали konieczністю. Це все є самозрозуміле, саме життя заставляло робити уліпшення.

З присмерністю треба під-

креслити, що кредитова кооператива (Кредитівка-Каса) „Самопоміч” в Чикаго не була єдиною, що так гарно розвинулася. Крім кредитівки в Чикаго, маємо „мільйонерів” в інших містах ЗСА, де є більші скупчення українців.

Маючи гарний досвід із організаційної побудови українських кооперативів хоч і не фінансових в Галичині, також і на новому терені нашого поселення постають зразу Крайові Центральні, а з заіснуванням СКВУ завершено структуральну побудову Кредитових Кооперативів центрально, якою є Українська Світова Кооперативна Рада. Зприсмерністю хочемо підкреслити, що активні, провідні члени кредитівки з Чикаго — її члени основники, стали провідними діячами у цій кооперативній надбудові „піраміди”.

Немає свідомого члена наших громад, що не радів би таким ростом нашої кооперативної. Правда — ріст накладає також і певні обов'язки на поодинокі клітини тої піраміди будови.

Не легко зробити якийсь єдино правильний висновок, як найкраще для громади і самих членів є оруду-

вати нагромадженням капіталом. Дехто може прийти до фальшивого висновку, що наші кредитівки повинні фінансувати громадські почини і жертвувати поважні суми на громадські цілі. В тому криється деяка небезпека. Кооператива все піддержувала індивідуальну ініціативу, але тому що кредитівка оперує осядностями своїх членів, то і фінансова політика мусить базуватися на обмеженості й доцільності інвестицій як в громадському секторі, так і при улідуванні індивідуальних позичок членами. Не хочемо поминути мовчанкою факту, що не раз фінансові інвестиції не давали бажаного успіху.

Наша громада підсвідомо очікує якогось гігантського фінансового завершення успіхів нашої кредитової кооперативі. В тому є також різного роду формальні перешкоди бо не раз стейтові чи крайові закони могли б стати на перешкоді планам. Усе ж таки при здоровій економічній калькуляції, а найголовніше при цілковитому громадському заміренні, наша кооператива, враз з іншими українськими фінансовими установами, може осягнути поважні успіхи. Нема, правдоподібно, нікого, що не признав би тому рацію, — всі ми розуміємо потребу громадсько-

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про продану наречену

В останніх тижнях наше американське оточення приготувалося на свій спосіб до святкування Великдня, а з тим ми мали на кожному кроці зразки комерційних пригадок про близькі свята. Хоча Великдень у західному світі не стоїть у ніякому порівнянні до Різдва як комерційно найважливішого часу в цілому році, але і перед Великднем завжди жадні заробітку промисловці шукають за можливістю продати щось публіці. Ранішими роками це були звичайно, різного роду шоколадові зайчики, курочки і яєчка, які з „принципу” купували всі бабуні та матері для своїх дітей.

Від декількох років на американському ринку появились, однак, зовсім нові несподівані можливості, отримані із Великднем святами. А ці можливості дали їм в руки українські своїми оригінальними і так характеристичними для нашого народного мистецтва писанками.

Спершу ми показували зразки писанок лише в наших музеях чи крамницях. Відтак почали наші писанкарки давати публічні покази, як це робиться. А далі пішли підрозумки в англійській мові як писати писанки, з відповідним знаряддям і фарбами та відкриті широко для чужої публіки курси писання писанок.

І так рік за роком ми виставляли на продаж найкращі і найбільше українську писанку „наречену”, аж її уже зовсім продали чужим.

У висліді — де лиш ми тепер не поглянемо — маємо писанки: у крамницях, банках, чужих музеях на знімках в часописах, книжках і на американських великодніх картках. Часом при тому зазначають, що ці писанки українські — а часом ні.

Ба, що більше, з кожним роком росте число неукраїнців, які на підставі українських екскурсій, при допомозі українських курсів та українських писанкарів вивчили це мистецтво і тепер вкладають у нього свої неукраїнські елементи. Ми бачимо наслідки того у цих картках, що скрізь продають на виставках, нібито писанок, ми бачимо у добірці барв і в узорах, що їх вибавтазують нові „спеці” писанок.

Ось так в захваті поширити наше народне мистецтво серед чужинців ми і не зчулися як його з легким серцем продали.

І тепер вже того не завернути, не задержати, як кожен, що має охоту на легку руку, може репродукувати „нашу не-нашу” писанку і зовсім не мусить її називати українською.

О—КА

3 ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ПРО КНИЖКУ ХЕЙФЕЦА

Читаючи рецензію Р. Кухара про „Українські силуети” Михайла Хейфеца, насувається питання, чому б не видати тих свідчень видського автора англійською мовою.

На наклепницькі статті деяких життєвих публіцистів треба б відповідати не оборонними заявами та спростуваннями в українській пресі, бо хто з українців її читає, — але документами в англійській мові. Зокрема свідчення життєвих дисидентів про гуманність українських політ'язнів, про співпрацю між жидами і українцями в тюрмах і концетраційних

таборак переконливіше спростували б постійні натяки на нібито „традиційний” український антисемітизм”, як якусь особливу жорстокість українців, як усі наші заяви, якими заповнюються сторінки нашої преси.

Тому, так важливим було б видати англійською мовою книжку Хейфеца, статті А. Радигіна, Шіфріна та інших життєвих авторів, які друкувалися в „Сучасності”, „Визвольному Шляху” та інших українських журналах.

Богдан Цимбалістий
 Джеймсбург, Н. Дж.

ФЕЙЛЕТОН „НА ЧАСІ”

Не може не подякувати ред. „О—КА” за її надзвичайно цікаву й цінну статтю „Про 3,000 пар вузтця і кухонний ніж”. Подякуюся з нею на 100 відсотків.

Думаю, що цей фейлетон саме „на часі”, бо, дійсно, чимало з наших, не дуже давніх, „скитальців” захопилися крайнім матеріалізмом і вважають, що для людського щастя головне: мати якнайбільше грошей. Та це, як детопно написав „Лис Микита”:

„А я так мало, не багато
 Просив у Бога:
 авто, хату...”

Було б бажано, щоб наші „грошолоби” отримали вчасно та шукали в житті чогось вартішого. Бо бувало, що людина „прозріє”, але запізно. Приходиться до великого розчарування і морального заломання.

Лариса Дончук
 Філадельфія, Па.

Поперше, кажуть наші туристи, хоч Ялта і Крим територіально належить до УССР, проте там української мови не побачите. Написи є в російській, мадярській і навіть фінській мовах (видно, багато фінців туди приїжджає відпочивати), але лише не в українській. Подряд, готелі та купальні пляжі там ізольовані одні від одних і тому аби зайти на якийсь інший пляж, треба мати спеціальний дозвіл. Захоронним туристам, які ніколи не були в Ялті чи навіть в СССР загалом, союські пропагандисти хочуть втовкмачити в голову, що Ялта — це курорт для трудящих і більше ні для кого. „Показуючи на величезний готель, — каже інж. Хмільяк, — один з тих пропагандистів сказав нам: бачите той будинок? Там тепер відпочиває 2,000 союських робітників”. Але коли надворі вже потемніло, ми зі здивуванням помітили, що в тому готелі чи будинку не було жадного світла, як також нікого не було видно на балконах і ніхто не купався в недалекому пляжі. Значить готель був порожній...”

Говорячи про мову, всі туристи зазначають, що українською мовою ще послугуються і відповідають (якщо хтось звернеться такою мовою) в Львові, Тернополі, Києві. Шодо Одеси, та Криму, то там вже майже ніде не почуєте нашу мову, хоч не раз, як каже Василь Хмільяк, з дива не можна вийти: людина на вигляд типового запорізького козака, відповідає нам на „апшепанання”...

Цікаві враження висловила студентка Оля Хмільяк — донця Василя та Олени Хмільяків. Їй так само подобається Україна, її природна краса, гаї поля, як також дуже приємно їй було зустрітися із своїми ближчими і далішніми родичами. „Але, — тут же додає Оля, — люди там виглядають якимись змореними, змученими і виснаженими... Рідко можна бачити веселу й невимушену посмішку... Подібно до багатьох інших спостерігачів, Оля також зазначає, що люди в Україні виглядають старшими на свій вік.

Так само має дещо сказати про свої враження з поїздки в Україну ще інша студентка — Катруся Мартинюк, яка разом з групою 25-ти українсько-американських студентів мала змогу в минулому році відвідати деякі міста України. Будучи вже заздалегідь поінформована про стан в сучасній Україні, Катруся вже більш-менш знала, чого там можна сподіватися і як треба приймати все те, що там їм говоритимуть. „Вони нам весь час хотіли показувати

різні пам'ятники „невідомого солдата”, „отечественной воїни”, музеї більшовицької революції і т.п. але це нас мало тишло, бо ми хотіли бачити те, що ми хотіли... Також союським політкам не подобалося, коли ми їм давали такі питання, які їм були „не по-натурі”...

Деякі туристи нарікали, що, ступивши на союську землю, за ними весь час ходили по п'ятах агенти КГБ. Одна з туристок розповіла про такий факт. Прибувши до Львова, вона забажала відвідати могилу композитора Івасюка на Личаківському цвинтарі. Але біда була в тому, що вона також була весь час під наглядом тайників. Тоді їй одна приятелька порадила зробити таку річ: їдучи на цвинтар, вона по дорозі повинна покласти одну квітку на могилу поганого пам'яті Ярослава Галаана — відомого вислужника Москви, якого українські партизани забили ще під час першої більшовицької окупації Галичини в роках 1939-41 і могила якого міститься праворуч зразу, як тільки прийти на цвинтар. Цей нічого не зобов'язуючий вчинок може навести тайника на думку, що туристка є „прогресистка” і тому він пізніше дасть їй спокій. І наша туристка так і зробила. „І чи ви могли б повірити, — каже вона, — поклавши квітку на могилу Галаана і пішовши далі алеями цвинтаря, я вже не бачила більше за собою тайника”.

Цікаві спостереження чи враження із своєї поїздки в Україну поділила молода пара студентів із Фльориди — Сем та Ріта Будники — брат і сестра.

Наші батьки, — сказали вони, — вирішили нас послати в екскурсію до СССР тому, що мій батько бажав аби, так би мовити, з перших рук ми могли довідатися, як на практиці виглядає захвалюваний комунізм. Ми знали, що в наших коледжах ми в дійсності цього ніколи не довідаємося.

Не буду всього переповідати, що оповіли Сем та Ріта — для цього тут нема місця. Наведу лише дещо з їхніх вражень.

— З того всього, що ми там бачили, — сказали вони, ми зробили досить песимістичні висновки. Загально кажучи, Союський Союз є як й досі нужденна країна, хоч багато людей, які проживають там, з вини брехливої пропаганди свого уряду не знають, як в порівнянні до людей в інших країнах вони нужденно живуть... Мандруючи у свій вільний час по вулицях та парках союських

міст, ми вже по обличчях людей, наче в дзеркалі, могли бачити, як ті люди живуть. Дуже багато там жінок замітає вулиці, копає канави або виконує інші тяжкі роботи, і може через це вони виглядають передчасно старі... Також багато людей почуває себе заліжними, правдоподібно оправданно терплять на комплекс переслідування. Пригадуємо такий випадок: у Києві юнак років 18 на одній з вулиць підійшов до нас. Почувши, що ми розмовляємо англійською мовою, був радіий, що має змогу перекинутися кількома реченнями англійською мовою, яку він вивчав. Прощаючись, він дав нам свій номер телефону, одночасно підкреслюючи, щоб ми до його не телефонували з готелю інтуриста. „Ви напевно розумієте, чому я це зазначаю”, — додав він. Очевидно, ми його добре розуміли.

— У ресторанах, — кажуть далі Сем та Ріта, — працівники працюють повільно й недбало. Якби вони так працювали в ЗСА, їх тут напевно довго не тримали б при праці. Працюють вони там так тому, що незалежно, як будуть працювати, платня буде та сама... Хоч союський уряд дуже улюбляє за мовля, незвідомою долею т.зв. меншин („майноріті”) в ЗСА, проте ми бачили, що там, в СССР, справа з національними меншинами ще гірша — особливо піддаються пониженням та дискримінації цигани... Звичайно, ми розуміємо, що в ЗСА також не все є перфектним. Але ми можемо критикувати наш Уряд одночасно значаючи, що за це ми не потрадемо на Сибір, чого аж ніяк не можна сказати про громадян СССР. Живучи в Америці, ми часто не усвідомлюємо собі і не дооцінюємо почуття вільної людини, яка може говорити що хоче, може їздити куди хоче, і т.д. Побувши в Союському Союзі, ми тими самими же в більшій мірі оцінили гарантовані конституцією ЗСА наші права на висловлення своїх поглядів, права на вільну пресу, на подорожі і т.д. і т.д. і ми дуже горді з цього. І тому ми цілком погоджуємося з нашим батьком, який сказав, що кожен американський „тінейджер” повинен побувати в СССР бодай три тижні. Після того такий юнак чи юначка напевно інакше оцінить все те, що він або вона мають у нашій країні.

Кінем.

ЗАЯВА

КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ І ОРГАНІЗАЦІЙ

В рамках традиційного наступу на український народ, який прагне до державної незалежності, комуністична Москва провела в останніх двох десятиріччях великий погром провідних діячів українського визвольного та правозахисного руху в Україні. Московські комуністи намагаються зламати їх в'язницями, концентраційними таборами і т. зв. психіатричними закладами. Керівники російської імперії сподіваються, що, позбавивши наш народ його духовних провідників, які діяли інших неросійських народів, вони зламають його прагнення до свободи і таким чином здійснять свої народобивчі плани. На службу такій терористичній політиці поставлено також такі засоби, як нищення історичної пам'яті народу, його традицій, ширення наклепів на його провідників.

Українська діаспора знаходиться поза фізичною контролею кремлівських вождів. А відомі, громадська, культурна, наукова, освітня та політична діяльність українців, що живуть у країнах Заходу, доходить до наших братів на рідних землях, що радують кожним вільним українським словом, кожним нашим досягненням в різних галузях життя. Цим виявом української сили Москва може протиставити тільки наклепи, очорнювання, об'єктив яких є впровадження десятиріч провідні постаті українського народу, включно з ієрархами Української Православної та Католицької Церков. Зокрема Москва намагається очорнити перед світом і перед молодим українським поколінням революційно-визвольну боротьбу українського народу під час Другої світової війни. Для цього московсько-комуністична агентура використовує з одного боку спроби налагодження взаємин між ЗСР і СССР, з другого — теперішні акції розшуку німецьких колаборантів, які ведуть окремі державні установи Америки й Канади та працівники засобів масової інформації Заходу. В рамках цих акцій беруть на підозру сотні українців, „докази“ проти яких фабрикує та зручно підкидає Москва.

Останнім часом совєтські чинники на терені СССР та їх свідомі чи несвідомі поплечники і союзники поза тереном СССР, кожний з них з ім'ям відомим причин і мотивів це більше загострили свою неперемінливу в методах і засобах антиукраїнську акцію. Зокрема вони спрямували свій наступ проти видатних діячів і організаторів революційно-збройної боротьби в час Другої світової війни, яка почалася ще з часу проголошення самостійності Карпатської України в 1939 році і яка розгорнулася пізніше в різних формах спротиву і в діях різних збройних формувань, зокрема в діях Української Повстанської Армії на наших землях під час німецької та совєтської окупації на Україні.

Водночас у цій кампанії проти українського визвольного руху і його діячів Москва зручно використовує окремі неспівформовані або ворожі українському народові елементи західних суспільств, зокрема преси Америки й Канади, а також деякі кола жидівської діаспори.

Свідомі традиційних методів наступу Москви на легітимні прагнення українського народу, їх намагаються знеславити нашу історичну традицію, нашу визвольну боротьбу та її провідників, ми розцінюємо теперішній посилений наступ московської агентури, як чергову спробу послабити сили українського опору на батьківщині і внести розклад серед української громади на Заході. Ми закликаємо українську громадськість солідарно протиставитися цьому наступові і підтримати всілякі заходи оборони імені українського народу.

За Президію
Конференції Українських Політичних
Партій і Організацій

Зенон Городиський
голова

Петро Байбак
секретар

Д-р Олександр Шварц

СПЕЦІАЛІСТ ВНУТРІШНІХ ХВОРІВ

Крім того проводиться найновіші методи перегляду шлунка, раніше виявлення поліпів, грубої кишки, нехірургічне лікування геморойдів.

232 East 12th Street, New York, N.Y. 10003

(Між 2-ю і 3-ю Авенями)

Години прийняття: понеділок, середа, четвер і п'ятниця

від 10-5 по пол. тільки за домовленням.

Тел.: (212) 460-5622

Говоримо по-українськи.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Нью-Йорку, Н. Й.

запрошує Українське Громадянство

на ВЕЧІР на пошану

БОГДАНА КРАВЦЕВА

що відбудеться

в суботу, 12-го квітня 1986 р., о год. 5-й дня

в домі НТШ в Нью-Йорку, Н. Й.

при 63 Четверта Авеню, між 9 і 10 вулицями

УЧАСТЬ БЕРУТЬ:

проф. Василь Лев, д-р Остап Тарнавський,
ред. Іван Кедрич-Рудницький
і мгр Орест Кебало

В УКРАЇНСЬКОМУ ПАНТЕОНІ — САВТ БАНД БРУКУ, Н. ДЖ.

знаходиться

Українська Кредитова Кооператива СВ. АНДРІЯ

де може, на дуже вигідних умовах

• відкрити КОНТО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПЕНСІЙНОГО ФОНДУ (IRA)

• СКЛАДАТИ СВОЇ ОЩАДНОСТІ, які забезпечені до 100,000.00 дол.

• ПОЗИЧАТИ НА РІЗНІ ПОТРЕБИ — авто, хати, землю й інші, щоденного вжитку, речі...

Щадіть сьогодні в українській установі на завтрашній день — собі й своїм дітям.

Відкрито: вівторок-п'ятниця: 9:00 до 3:00 дня; четвер: 6:00 до 8:00 веч.; субота: 10:00 до 12:00 дня

Тел.: 201-489-9087

Фільм...

(Закінчення зі стор. 1)

Члени комітету на тлі трофея (зліва): проф. Ю. Даревич, д-р О. Винницький, В. Кирилюк, проф. Янішевський, адв. Б. Оніщук, проф. В. Ісаєв, д-р М. Кушпета (бракує д-р П. Смильського)

КОМІТЕТ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

ВІДАТІ ТОРОНТО

ВІДЗНАЧЕННЯ УКРАЇНЕЦЬ РОКУ 1985

ГОЛОВА: ПРОФ. В. ЯНІШЕВСЬКИЙ

ЧЛЕНИ: ПРОФ. Ю. ДАРЕВИЧ

Д-Р. О. ВИННИЦЬКИЙ

ПРОФ. В. ІСАЄВ

ПОЛК. В. КИРИЛЮК

Д-Р. М. КУШПЕТА

АДВ. Б. ОНИЩУК К. Р.

Д-Р. П. СМІЛЬСЬКИЙ

ЗА ВИПРОДУКОВАННЯ ТА

РОЗПОВСЮД ЖЕННЯ

ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ФІЛЬМУ

"ЖИВА РОЗПАЧУ"

22-ГО СІЧНЯ 1986

ЗА УПРАВУ

ТОРОНТО, КАНАДА

ІН. Я. СОКОЛІК

ІН. БУБЕЛА

ГОЛОВА

СЕКРЕТАР

Грамота Комітету Українців Канади „Українець року 1985“ призначена для Комітету Дослідження Голоду в Україні.

ПОДЯКА

28-го грудня 1985 року відійшов у Вічність

бл. п. д-р

НИКОЛА ГНАТЧУК

похований на кладовищі „Воскресіння“, Мт. Клеменс, Миш.

Цією дорогою складаю щирі подяку оо. Василіанам, о. Константинові і о. Димитрієві Височанським та о. Севастіанові Саболєві, за літургійні відправи та промови.

Ріанож дякую за прощальні слова д-рові П. Джулеві в імені Лікарського Товариства, а яких вказав на тяжкий шлях Покійного, п. Славі Крука від приятелів та пл. сен. І. Королєві від Пласту і молоді.

Ріанож дуже вдячна д-р Марусі Бек, за її відсерця і душевне слово на трапезі.

Сердечно вдячна Любимові і Стефі Яківичкам з Торонто за їх перебування через три дні в нашому домі через цей болісний час.

Дякую п. Нусі Хомин о д-рові Євгену Недільському з Лайми, Огайо, дружині д-р Масика Надії і п-ні Анні Василичин з Топідо, Огайо та п-ву Р. і Дарі (з Решетилів) Ротге з Ен Арбор, Миш.

Безмірно вдячна нашим дорогим сусідам, як П-ву Михайлові і Людвіці Томинам і п. М. Цісарук за щоденні відвідини і піклування мною.

Дякую панам В. Кучереві і С. Феденкові за організування хористів хору „Трембіта“ церковного хору з церкви св. Йосафата на жалобний і зворушливий спів.

Нехай Всевисшній винагородить всіх своїми ласками. Замість квітів на могилу Покійного зложити пожертви:

На ПАТРИАРШИЙ ФОНД:

200 дол. — Родина Гнатчуків (в сороковий день смерті);

100 дол. — М. І. Бек;

50 дол. — А. Василичин;

40 дол. — Л. І. Х. Липецький;

25 дол. — Т. Когут, д-р В. І. М. Гуцуляк;

20 дол. — І. Грушкевич, С. І. Е. Климишин, П. Луківський, А. Хомин;

10 дол. — Д. Березовський, П. І. В. Гнатюк, О. І. В. Захарій, С. Зубаль, І. Кучер, М. І. Б. Лисовський, Н. І. О. Лончина, П. І. Прийма, Л. Пришляк, Р. І. Г. Татарський.

На ЕНЦИКЛОПЕДІЮ УКРАЇНОЗНАВСТВА:

200 дол. — Родина Гнатчуків (в сороковий день смерті);

100 дол. — Товариство Лікарів в Огайо;

35 дол. — ОУМ Пласт;

25 дол. — П. Лагола;

20 дол. — М. Заричка, Б. І. П. Казевич, Б. І. С. Кордуба, І. І. С. Король, Я. І. П. Цісарук;

15 дол. — П. Капітанець;

10 дол. — Е. В. Бернич, М. І. М. Михальчак, Д. Ременюк, І. Со-вірка, З. Томків;

5 дол. — В. Кахній, Р. Куропась.

На ТОВАРИСТВО РІДНА ШКОЛА:

100 дол. — Родина Гнатчуків (в сороковий день смерті);

50 дол. — Н. Масик, Е. І. Н. Недільський;

35 дол. — Д. Ротге;

25 дол. — Р. І. М. Стефанюк;

20 дол. — С. І. М. Григорчук, П. Киста, Б. Крук, А. І. М. Татарський, д-р В. Савчук, О. Я. І. М. Ткачук, С. І. А. Феденко, Б. І. Б. Федорак, І. І. П. Шаєнко;

15 дол. — Б. І. М. Даків;

10 дол. — Б. І. В. Андрушків, В. І. М. Дигдало, Я. Кривий, Р. А. Рудницький;

5 дол. — М. І. П. Томина, Я. І. К. Шулик

На ГАРВАРДСЬКИЙ ІНСТИТУТ:

200 дол. — О. І. Л. Біланюк;

200 дол. — Я. І. А. Зубаль.

На ПЛАСТ — 100 дол. — Родина Гнатчуків (в сороковий день смерті).

На ЦЕРКВУ в ЛЮРДІ — 100 дол. — Р. І. М. Гладкий.

На ЦЕРКВУ СВ. ЙОСАФАТА в КЛІВЛЕНДІ — 50 дол. — І. І. Текля.

На КОМІТЕТ ОБОРОНИ ПРАВ В УКРАЇНІ (АОП) — 50 дол. — І. І. Текля.

На МУЗЕЙ СУА в НЬЮ-Йорку — 25 дол. — В. І. С. Надрага, 20 дол. — М. Ціск.

На СЛУЖБИ БОЖІ:

20 дол. — Д-р П. Джуль;

10 дол. — Т. во Рідна Школа, Я. Беацки, М. І. О. Климишин, Г. І. К. Озарків, М. Цісарук.

Дружина ІРИНА ГНАТЧУК з родиною

відбувся від 5-го до 15-го листопада 1985 року фільм „Жива розпачу“ отримав дві особливі високі нагороди: першу нагороду — золоту медаль в категорії документальних фільмів і велику нагороду — срібну чашу, трофей, як найкращий з-поміж 837 зголошених фільмів в категорії телевізійних розважкових і спеціальних програм. Обидві нагороди на тому престижному фестивалі, у якому беруть участь найбільші телевізійні станції цілого світу, в імені комітету прийняв його член, адвокат Богдан Оніщук.

На міжнародному фестивалі в Монреалі, Канада, фільм отримав вирізня серед найкращих коротко-метражних фільмів у вересні 1985 року. На святковому вечорі вирішення фільму „Жива розпачу“ був один з його режисерів Ю. Луговий.

Немає сумніву, що таких численних нагород і вирішень на міжнародному форумі досі не мав жоден фільм української продукції. Тут в першу чергу признання Комітету Дослідження Голоду України під головуванням проф. Василя Янішевського і усім його

ЧЛЕНИ УПРАВИ

У вісті п. н. „Ньюарк жертвує 150,000 дол.“ („Свобода“ ч. 60 з суботи, 29-го березня) до складу Управи слід додати ще Е. Цяпку і М. Дереша, які є на знімці.

ПОДЯКА

3 Волі Всевишнього дня 15-го листопада 1985 року відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий ЧОЛОВІК І ТАТО

бл. п.

Діонісій Смотрич

Цією дорогою хочу зложити найщирішу подяку Всім, що зложили нам співчуття особисто чи письмово, за пожертви на Служби Божі і добродійні цілі замість квітів на могилу, зокрема Членам Екзекутив УНС, співробітникам УНСОюзу та В-ва Свободи.

Щирі Сясибі.

Дружина — ОЛЕНА СМОТРИЧ

зі синами

членам, що з таким завзяттям і послідовністю працюють усіми силами, щоб поширити серед не-українців давно промовчану правду про Великий голод в Україні у роках 1932-33.

Українці Канади, зрозумівши величезну працю комітету, на бенкеті з приводу свята державності і соборності України 22-го січня 1986 року надали усім членам комітету в особах проф. В. Янішевського, проф. Ю. Даревича, проф. В. Ісаєва, Василя Кирилюка, д-ра Миколи Кушпета, д-ра Петра Смильського, адвоката Б. Оніщука і д-ра Остапа Винницького нагороду „Українець року“.

Здається однак, що працю Комітету зуміли належно оцінити всі вільні українці, які бачили фільм та знають з яким вкладом гроша та праці він був виконаний.

Але згідно з інформацією д-ра О. Винницького, перед комітетом стоять нові, намічені ним завдання, які знову вимагатимуть великої праці та великих фондів. Комітет планує розпочати працю над фільмом п. н.

„Україна у Другій світовій війні“, а рівночасно записати вільнообразити на фільмовій стрічці історію винищення українських інтелектуальних діячів совєтським режимом. Важливість зrealізування цих двох проєктів кожному ясна, бо шораз менше поміж живими свідків цих подій, трагедій і втрат та треба поспішати, щоб використати їхній матеріал. Тому комітет поставив собі амбітне завдання цей проєкт закінчити у наступних двох роках.

Не закінчилася також праця зв'язана із поширенням фільму „Жива розпачу“. 16-го березня 1986 року фільм був висвітлений на телевізійній мережі Сі-Бі-Сі з Монреалю французькою мовою і тим він мав величезний вплив на публічну думку, тому, що ніде, так, як на телевізії не здобувся широкі коло-глядачів.

Все це великі проєкти, які комітет амбітне добре реалізувати. Він однак потребує повної моральної і матеріальної підтримки шлої української спільноти і ця підтримка йому повністю належить.

ЧОРНА АКТИВІСТКА у Південно-Африканській Республіці Вінні Манделя, чоловік якої був свого часу засуджений на довічне тюрму за вбивство, повернулася до своєї хати в місцевості Совето. Досі уряд білої меншості не давав їй дозволу жити в рідній місцевості з огляду на можливість заворушень.

В Сороковий день відходу у вічність
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБЦІ І СЕСТРИ

бл. п.

МАРІЇ ГАРМАТІЙ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ з ПАНАХИДОЮ

в суботу, 12-го квітня 1986 р., українська католицька церква Непорочного Зачаття ПДМ в Маямі, Фл. — год. 11-та ранку;
в неділю, 13-го квітня 1986 р., церква св. Миколая у Вотерліт, Н. Й. — год. 9-та ранку;
в понеділок, 14-го квітня 1986 р., церква св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж. — год. 7:15 ранку.

Про молитви за спокій Душі Покійної просить

РОДИНА

3 глибоким смутком повідомляємо

Родину, Приятелів і Знайомих,

що у четвер, 3-го квітня 1986 року, вранці, несподівано

відійшов у Вічність на 54-му році життя

наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, СИН, БРАТ І ШВАГЕР

бл. п.

Михайло Яблонський

актор і режисер українських театрів

ПАНАХИДА відбудеться у п'ятницю, 4-го квітня 1986 р., о 7-й год. веч. в похоронному заведенні Senko Funeral Home, 213 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y.

ПОХОРОН відбудеться у суботу, 5-го квітня 1986 р. в 9-й год. ранку, з церкви св. Духа при 160 N. 5th Street, Brooklyn, N.Y. на цвинтар св. Духа в Гемптон-бургу, Н. Й.

Залишив у глибокому горю:

дружину — ЛЕСЮ

синів — МИХАЙЛА І ЯРОСЛАВА

маму — ЕВДОКІЮ

сестру — ГЕНЮ зі швагром ПЕТРОМ

і з дітьми ОКСАНОЮ І ЛЯРИСОЮ

тітку — АННУ НАЛИВАЙКО

тещу — МАРІЮ МЕНЦІНСЬКУ зі сином

ВОЛОДИМИРОМ і сестрою ВІРОЮ

та ближчу і дальшу Родину в Америці, Канаді,

Англиї й Україні

Замість квітів просимо складати на Український Музей в Нью-Йорку і на Українську Церкву в Люрді.

